

N:o 13.

Ank. till Riksd. Kansli d. 2 Mars 1867, kl. 2 e. m.

Andra Kammarens Tillfälliga Utskotts (N:o 5) Utlåtande N:o 1, rörande fråga om underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, med begäran om nedsättande af en komité för afgifvande af förslag till afhjelpande af olägenheter, som för yrkesidkare vållas af handtverkerier inom fängelserna.

Uti en i Kammarerna af Herr *Conrad Th. Svanberg* väckt motion, N:o 97, har han anhållit, att Riksdagen ville till Kongl. Maj:t ingå med en underdånig skrifvelse af ofvannämnda innehåll, till stöd hvarför motionären, under åberopande att i sednare tider inom de större fängelserna, korrektionshusen och arbetsinrättningarne i Riket, förnämligast i hufvudstaden och å dess närmaste område, inrättats handtverkerier af stor utsträckning, anført, bland annat, att den frihet, som den nya näringslagstiftningen medfört, bör så tillämpas, att ingens rätt förnärmas, men att det anmärkta förhållandet i hög grad menligt inverkar på möjligheten för de många tusen obemedlade handtverkare och sjelfförsörjare, som den friare näringslagstiftningen skapat, att med största möda förtjena sitt lifsuppehälle; att dessas belägenhet är mycket beklagansvärd, i följd af den stora svårigheten för dem att erhålla arbete och afsättning på deras tillverkningar; att denna omständighet, i orter, der fängelser och straffinrättningar finnas, i betydlig mån härrör deraf, att Staten tillåter dem, som emot samhället begått brott, att vid straffets undergående derfor försvåra den redbare arbetarens bemödanden till nödtorftig utkomst och ärlig vandel; att detta sker derigenom, att fängelserna göras till stora verkstäder, med rättighet att

Bih. till Riksd. Prot. 1867. 8 Saml. 2 Afd. 2 Band. 6 Häft. 1

medelst fångarne och brottslingarne konkurrera med de obemedlade arbetare, som fullgöra sina skyldigheter emot Staten, men från hvilka den sålunda tager deras dagliga bröd, i stället att lemna fångarne annan lämplig sysselsättning, mera öfverensstämmande med straffets ändamål; att sådan är att tillgå genom deras användande vid fabriksinrättningar inom eller i närheten af fängelserna, hvaraf mindre olägenhet vore att befara, än af utöfvande derstädes i större omfång af de yrken och handtverkerier, som allmännast utgöra den obemedlade slöjdidkarens tillerkända näringsfång; samt att i allt fall det bör vara Statens omsorg att så realisera de inom fängelserna och arbetsinrättningarne tillverkade produkter, att icke de lagliga näringarne och deras laglydige frie idkare deraf tillskyndas skada.

Utskottet, till hvars behandling denna motion blifvit hänskjuten, har ansett otjenligt att söka åstadkomma tillsättande af en komité för uppgörande af förslag till undanrödjande af det i motionen öfverklagade missförhållande, i anledning hvaraf motionären inskränkt sitt yrkande till anhållan,

att den begärda underdåniga skrifvelsen måtte endast afse att fästa Kongl. Maj:ts uppmärksamhet på ifrågavarande förhållande, med begäran om vidtagande af de åtgärder i anledning deraf, som Kongl. Maj:t kunde finna af behovet påkallade.

Efter denna ändring af motionärens syfte och då frågan om ändamålsenligaste sättet för fångarnes sysselsättning vid fängelserna och arbetsinrättningarne i Riket med afseende jemväl på den enskildes deraf tilläfvad beröende rätt och bästa synes Utskottet förtjent att befrämjas till närmare pröfning, anser Utskottet sig böra

tillstyrka Riksdagen aflåtande till Kongl. Maj:t af en underdånig skrifvelse, innefattande hvad motionären i Utskottet anhållit och här ofvan är vorde anmärkt.

Stockholm den 21 Februari 1867.

På Utskottets vägnar:

Axel Reutercrona.

Ordförande.

Reservation:

af Herr *A. Sköldberg*: "Ehuru Utskottet inskränkt sig till att endast tillstyrka en skrivelse till Kongl. Maj:t af temligen oskyldig art, så nödgas jag dock reservera mig äfven mot detta beslut af följande skäl, nemligen:

dels att de af motionären öfverklagade olägenheterna, mig veterligen, på intet vis kunna sägas vidlåda fängelser och arbetsinrättningar i allmänhet inom Riket, utan gälla endast Stockholm och möjligen någon annan af de större städerna, samt att de åtgärder motionären åsyftar för afhjelpandet häraf, enligt min åsigt, tillhör den verkställande magten och icke den lagstiftande, hvadan dessa samhällens kommunalstyrelser, som tilläfventyrs lika med motionären kunna anse de öfverklagade olägenheterna vara af den vikt, att några åtgärder för dess afhjelpande böra vidtagas, äro de myndigheter, som härvidlag borde taga initiativet;

dels att den åtgärd motionären antyder såsom botemedel, nemligen att de arbeten, som tillverkas inom fängelser och arbetsinrättningar, icke måtte få försäljas inom landet, utan borde exporteras till utlandet, synes mig stöta på alltför stora praktiska svårigheter vid tillämpningen.

På grund häraf anser jag icke Riksdagen tillständigt att till Kongl. Maj:t aflåta den ifrågavarande skrifvelsen, utan får härmed vördsamt afstyrka bifall till Utskottets hemställan."